

Sygn. akt I C 317/14

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 marca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Częstochowie Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSO Lidia Dudek

Protokolant: Agata Suchaniak

po rozpoznaniu w dniu 18 marca 2015 roku w Częstochowie

na rozprawie

sprawy z powództwa Z. K. (1)

przeciwko pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej w K.

o zapłatę

1. uchyla uchwałę Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni Mieszkaniowej w K. przy ulicy (...) w K. oznaczoną numerem (...) z dnia 17 czerwca 2014 roku;
2. uchyla uchwałę Rady Nadzorczej Spółdzielni Mieszkaniowej w K. przy ulicy (...) w K. oznaczoną numerem (...) z dnia 12 marca 2014 roku;
3. zasądza od pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej w K. na rzecz pozwanego Z. K. (1) kwotę 397,00 zł (trzysta dziewięćdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sygn. akt IC 317/14

UZASADNIENIE

Powód Z. K. (1) w pozwie z dnia 20 lipca 2014 roku wniósł o uchylenie uchwały nr 6/2014 Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni Mieszkaniowej w K. z dnia 17 czerwca 2014 roku oraz uchwały Rady Nadzorczej nr 4/2014 roku z dnia 12 marca 2014 r. Powód wniósł również o zasądzenie od pozwanej Spółdzielni zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód zarzucił, iż uchwała nr 6/2014 podjęta przez Walne Zgromadzenie Członków Spółdzielni Mieszkaniowej, utrzymująca w mocy uchwałę nr 4/2014 Rady Nadzorczej, która wykluczyła powoda z grona członków Spółdzielni, jest niezgodna z przepisami ustawy Prawo Spółdzielcze oraz Statutem pozwanej Spółdzielni, co skutkuje ich nieważnością.

Powód podniósł, że Zarząd zawiadomił go o terminie planowanego posiedzenia Zgromadzenia bez poinformowania szczegółowo o fakcie, że przedmiotem posiedzenia będzie, m.in. możliwość jego wykluczenia ze Spółdzielni. Powód podniósł, że nie został tym samym poinformowany o przysługującym mu prawie złożenia wyjaśnień i popierania odwołania na Zgromadzeniu Członków. Powód stwierdził również, że Walne Zgromadzenie Członków Spółdzielni Mieszkaniowej w K. z dn. 17.06.2014 r., zostało przeprowadzone z naruszeniem przepisów obowiązującego statutu Spółdzielni. Nie został bowiem zachowany 21-dniowy termin, który musi upłynąć od momentu zawiadomienia

członków spółdzielni o czasie, miejscu i porządku obrad, do chwili Walnego Zgromadzenia. Co więcej, według twierdzenia powoda brak szczegółowych informacji, dotyczących możliwości wykluczenia powoda ze Spółdzielni, powoduje iż Walne Zgromadzenie nie ma prawa podejmować uchwały w przedmiocie nieobjętym porządkiem obrad. Wskazał również, że brak uszczegółowienia, kogo dotyczyć ma wykluczenie mógł w sposób znaczący wpłynąć na uczestnictwo członków w Zgromadzeniu, a co za tym idzie na wynik głosowania.

Także uchwałę nr 6/2014 Walnego Zgromadzenia utrzymującej w mocy uchwałę Rady Nadzorczej nr (...) Z. K. (1) zarzuca uchybienia formalne i sprzeczność z ustawą - Prawo Spółdzielcze i obowiązującym statutem Spółdzielni. Powód wskazuje bowiem, że na podstawie obowiązującego statutu, nie istnieje możliwość „wykluczenia członka z rejestru Spółdzielni” co zostało w przypadku powoda uczynione. Nadto według powoda Spółdzielnia nie zawiadomiła go o terminie posiedzenia Rady Nadzorczej, możliwości uczestnictwa w nim oraz złożenia wyjaśnień. Pomimo podniesienia przez powoda zarzutów formalnych, nie znalazły one odniesienia w uzasadnieniu Uchwały Walnego Zgromadzenia. Nawiązując do zarzutów stanowiących podstawę wykreślenia, Z. K. (1) stwierdził, że nie została wykazana w żaden sposób jego wina umyślna, a zatem błędne jest przekonanie, że pozostawiania powoda w spółdzielni nie da się pogodzić z postanowieniami statutu, bądź dobrymi obyczajami. Wobec tego nie została według powoda spełniona przesłanka zawarta w art. 24 § 2 ustawy Prawo Spółdzielcze.

W piśmie z dnia 7 listopada 2014 r. powód wniósł o stwierdzenie na podstawie art. 42 § 2 prawa spółdzielczego nieważności uchwały nr 6/2014 Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni Mieszkaniowej w K. z dnia 17 czerwca 2014 roku w sprawie odwołania od uchwały Rady Nadzorczej nr 4/2014 roku z dnia 12 marca 2014 r. w sprawie wykluczenia Z. K. (2) z rejestru członków Spółdzielni Mieszkaniowej w K. z uwagi na uchybienia formalne przy ich podejmowaniu ewentualnie o uchylenie uchwały nr 6/2014 Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni Mieszkaniowej w K. z dnia 17 czerwca 2014 roku w sprawie odwołania od uchwały Rady Nadzorczej nr 4/2014 roku z dnia 12 marca 2014r. jako sprzecznych z postanowieniami statutu Spółdzielni.

Pozwana Spółdzielnia Mieszkaniowa w K., reprezentowana przez Zarząd Spółdzielni, w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda kosztów procesu według norm przepisanych.

Pozwana zarzuciła, iż przyczyną podjęcia przez Radę Nadzorczą uchwały w przedmiocie wykluczenia powoda z grona członków Spółdzielni było działanie powoda na szkodę pozwanej (szczegółowo opisane w uzasadnieniu zaskarżonych uchwał), to jest między innymi bezpodstawne i sprzeczne z prawem żądanie od statutowych organów podejmowania działań naruszających postanowienia statutu, w dodatku sprzecznych z dobrymi obyczajami oraz działaniem na szkodę Spółdzielni, a także mających na celu pokrzywdzenie jej członków. Pozwana stwierdziła, że wezwała powoda do składania wyjaśnień na etapie podejmowania uchwały nr 4/2014, jednak powód z tej możliwości nie skorzystał. Również w przypadku podejmowania uchwały 6/2014 powód został poproszony o złożenie wyjaśnień. Nie był jednak w stanie udowodnić stawianych przez siebie zarzutów. Pozwana podkreśla, że nie może zgodzić się ze stawianym przez powoda zarzutem, że ten posiada duże poparcie wśród członków Spółdzielni, tj. przez 54 osoby. W grupie tej znajdują się bowiem dłużnicy Spółdzielni, którym zależy na destabilizowaniu pracy Spółdzielni. Oświadczyła, że działania jej wynikały z respektowania i przestrzegania przepisów obowiązującego statutu Spółdzielni oraz prawa, tj. ustawy Prawo Spółdzielcze.

Na rozprawie w dniu 18 marca 2015 r. powód zmodyfikował swoje powództwo w ten sposób, iż wniósł o stwierdzenie nieważności dwóch uchwał z 12 marca 2014 r. i 17 czerwca 2014 r. w zakresie wykluczenia powoda ze Spółdzielni jako podjętych z naruszeniem przepisów prawa materialnego ewentualnie o uchylenie tych uchwał.

Sąd Okręgowy ustalił, następujący stan faktyczny:

Powód Z. K. (1) jest członkiem Spółdzielni Mieszkaniowej w K. od 1991 roku. Przysługuje mu spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu nr (...) na trzecim piętrze, stanowiące lokal mieszkalny w budynku położnym przy ul. (...) w K.. W 2002 roku darował mieszkanie córce, M. S., które następnie również poprzez umowę darowizny zostało zwrócone powodowi i jego małżonce.

Dowód: kserokopia aktu notarialnego repertorium A nr 5788/2010 (k. 118-119 akt), kserokopia aktu notarialnego repertorium A nr 7656/2002 (k. 120-121 akt).

Zgodnie z § 19 Statutu Spółdzielni Mieszkaniowej w K. wykluczenie członka Spółdzielni może nastąpić w wypadku, gdy z jego winy umyślnej lub z powodu rażącego niedbalstwa dalsze pozostawanie w spółdzielni nie da się pogodzić z postanowieniami statutu lub dobrymi obyczajami. W szczególności może to nastąpić w wypadku gdy członek: świadomie działa na szkodę Spółdzielni lub wbrew jej interesom; uporczywie narusza postanowienia statutu, regulaminów i innych uchwał organów Spółdzielni; uporczywie uchyla się od wykonywania istotnych zobowiązań wobec Spółdzielni, a w szczególności zalega z opłatami związanymi z eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości w częściach przypadających na jego lokal, eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości stanowiących mienie Spółdzielni lub wykracza w sposób rażący lub uporczywy przeciwko porządkowi domowemu, czyniąc uciążliwym korzystanie z innych lokali.

Dowód: statut Spółdzielni Mieszkaniowej w K. (załącznik nr 1).

Na posiedzeniu w dniu 12 marca 2014 roku Rada Nadzorcza pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej podjęła uchwałę nr 4/2014 w przedmiocie skreślenia powoda z rejestru członków, z powodu działania na szkodę Spółdzielni Mieszkaniowej w K.. Z uzasadnienia uchwały wynika, że podstawą skreślenia powoda z rejestru członków było w głównej mierze jego pismo z dnia 25 lutego 2014 r. Jego działanie na szkodę Spółdzielni miało polegać między innymi na zarzucaniu statutowym organom Spółdzielni bezprawnych działań opisywanych w skargach, które nie były poparte żadnymi dowodami; bezprawnemu wymuszeniu na obecnym zarządzie Spółdzielni wyciągnięciu konsekwencji służbowych i karaniami pracowników administracji Spółdzielni; bezpodstawnym zarzuceniu posługiwania się wadliwym statutem; bezpodstawnym i sprzecznym z prawem żądaniu zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia, pomimo wyjaśnienia sprawy podczas lustracji przez przedstawicieli niezależnego organu; bezpodstawnym żądaniem odwołania Rady Nadzorczej Spółdzielni; bezpodstawnym i sprzecznym z prawem żądaniem ponownej kontroli dokumentacji księgowej, mimo, iż przeprowadzona lustracja nie wykazała nieprawidłowości w zakresie dokumentacji księgowej; bezpodstawnych skargach dotyczących rzekomych oszustw, których dopuszczono się w Spółdzielni. Ponadto powód złożył pismo o zwołaniu Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia i odwołania organów Spółdzielni, do którego to pisma została załączona lista z podpisami osób popierających to żądanie. Listę tą podpisały między innymi osoby posiadające zadłużenie czynszowe, których głównym celem jest zgłaszanie wniosków o odwołanie organów statutowych Spółdzielni po to, aby uniemożliwić windykację prawnie ustalonych zaległości czynszowych.

Dowód: kserokopia uchwały nr 4/2014 wraz z uzasadnieniem (k. 18-20 akt).

Powód został powiadomiony o treści uchwały pismem datowanym na dzień 12 marca 2014 r. wraz z pouczeniem, o możliwości odwołania się od uchwały o wykluczeniu lub wykreśleniu do Walnego Zgromadzenia w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia oraz możliwości zaskarżenia uchwały do sądu powszechnego w terminie 6 tygodni. Powód wniósł odwołanie od powyższej uchwały.

Uchwałą nr 6/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. Walne Zgromadzenie Członków Spółdzielni Mieszkaniowej w K. utrzymało w mocy uchwałę Rady Nadzorczej nr (...) z dnia 12 marca 2014 r. Uzasadnienie uchwały było identyczne w swej treści z uzasadnieniem uchwały Rady Nadzorczej. Z. K. (1) był obecny na posiedzeniu Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni Mieszkaniowej w K..

Dowód: zawiadomienie z dnia 12 marca 2014 r. (k. 15-17 akt); kserokopia uchwały nr 6/2014 wraz z uzasadnieniem (k. 22-25 akt); protokół z Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni Mieszkaniowej w K. (k. 113-117 akt).

Sąd Okręgowy ustalając w sprawie stan faktyczny oparł się na dokumentacji załączonej do akt sprawy. Została ona bowiem sporządzona w sposób przewidziany przepisami prawa i przez osoby do tego uprawnione. Jednocześnie wiarygodność tej dokumentacji nie była kwestionowana przez żadną ze stron. Przy ustalaniu stanu faktycznego zostały pominięte dowody z zeznań świadków, albowiem nie wnosiły one niczego nowego do sprawy. W przeważającej części

ich treść stanowiła powtórzenie informacji zawartych w dokumentacji załączonej do akt sprawy lub też odnosiła się do subiektywnych opinii zeznających osób, nie znajdujących potwierdzenia w pozostałym materiale dowodowym. Z tego samego powodu został pominięty również dowód z przesłuchania w charakterze strony Z. K. (1).

Sąd zważył co następuje:

Stosownie do art. 24 § 2 ustawy z dnia 16 września 1982r. – Prawo spółdzielcze (t.j. Dz.U. z 2013, poz. 1443) – dalej jako prawo spółdzielcze - wykluczenie członka ze spółdzielni może nastąpić w wypadku, gdy z jego winy umyślnej lub z powodu rażącego niedbalstwa dalsze pozostawanie w spółdzielni nie da się pogodzić z postanowieniami statutu spółdzielni lub dobrymi obyczajami. Statut określa przyczyny wykluczenia.

W myśl art. 24 § 5 prawa spółdzielczego, organ, który podjął uchwałę w sprawie wykreślenia albo wykluczenia, ma obowiązek zawiadomić członka na piśmie wraz z uzasadnieniem o wykreśleniu albo wykluczeniu ze spółdzielni w terminie dwóch tygodni od dnia podjęcia uchwały. Uzasadnienie powinno w szczególności przedstawiać motyw, którymi kierował się organ spółdzielni uznając, że zachowanie członka wyczerpuje przesłanki wykluczenia albo wykreślenia określone w statucie. Przepis art. 24 § 6 prawa spółdzielczego stanowi, iż jeżeli organem właściwym w sprawie wykluczenia albo wykreślenia członka ze spółdzielni jest, zgodnie z postanowieniami statutu, rada nadzorcza, członek spółdzielni ma prawo: odwołać się od uchwały o wykluczeniu albo wykreśleniu do walnego zgromadzenia, w terminie określonym w statucie, albo zaskarżyć uchwałę rady nadzorczej do sądu w terminie sześciu tygodni od dnia doręczenia członkowi uchwały z uzasadnieniem; przepisy art. 42 stosuje się odpowiednio.

Zgodnie z art. 24 § 10 prawa spółdzielczego wykluczenie staje się skuteczne dopiero z chwilą bezskutecznego upływu terminu do wniesienia odwołania lub zaskarżenia uchwały do sądu bądź prawomocnego oddalenia powództwa o uchylenie uchwały.

W świetle przytoczonej regulacji prawnej nie budzi wątpliwości możliwość dochodzenia przez wykluczonego członka na drodze sądowej żądania uchylenia uchwały o wykluczeniu.

Przy rozpoznawaniu sprawy o uchylenie uchwały o wykluczeniu ze spółdzielni zakres kognicji sądu określony jest treścią art. 24 prawa spółdzielczego. Zakres ten wyznaczają zarzuty przedstawione członkowi w piśmie Rady Nadzorczej. Tylko te zarzuty mogą być przedmiotem rozważań zarówno Zebrania Przedstawicieli (Walnego Zgromadzenia) rozpoznającego odwołanie w postępowaniu wewnątrzspółdzielczym, jak i ustaleń i oceny Sądu przy rozpoznawaniu powództwa wniesionego w trybie art. 42 § 2 prawa spółdzielczego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 września 2002 r., sygn. akt II CKN 916/00, Lex nr 56897). Z uzasadnienia zaskarżonych uchwał wynika, że podstawą wykluczenia było pismo powoda z dnia 25 lutego 2014 r. W związku z tym przy ocenie zasadności podjętych uchwał przez Radę Nadzorczą, a następnie przez Walne Zgromadzenie Członków, Sąd nie brał pod uwagę całokształtu zachowania powoda w charakterze członka Spółdzielni, ale ograniczał się jedynie do treści pisma z dnia 25 lutego 2014 r. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2004 r., sygn. akt V CK 443/03, M. S.. 2004/5/14).

Mając więc na uwadze tylko zarzuty podniesione w uzasadnieniu zaskarżonych uchwał, w ocenie Sądu nie zaistniały podstawy do wykluczenia powoda ze Spółdzielni. Powód sporządzając pismo z dnia 25 lutego 2014 r., w którym zawarł zarzuty odnoszące się do funkcjonowania Spółdzielni realizował swoje prawo jako członka Spółdzielni przysługujące mu na podstawie § 15 pkt 2 Statutu Spółdzielni. Nawet jeżeli zarzuty w nim zawarte były bezpodstawne i sprzeczne z przeprowadzoną wcześniej kontrolą lustracyjną istniały inne formy reakcji na to pismo niż wykluczanie powoda ze spółdzielni. Trzeba zwrócić uwagę, że powód skierował to pismo do Zarządu Spółdzielni, nie angażował w spór podmiotów trzecich, nie upubliczniał go, co mogłoby być uznane za działanie sprzeczne z dobrymi obyczajami. Jego intencją było podjęcie dyskusji nad sposobem funkcjonowania Spółdzielni. Nawet więc jeżeli jego zarzuty w tym zakresie były bezpodstawne, nie mogły prowadzić do wykluczenia go ze Spółdzielni. Nie można bowiem uznać takiego działania jako działania na szkodę Spółdzielni. Podstawą wykluczenia powoda ze Spółdzielni nie mógł być również fakt, że sporządzone przez niego pismo zostało podpisane między innymi przez osoby posiadające zaległości czynszowe, którzy w ten sposób mieli uniemożliwić egzekucję tych zaległości. Trzeba bowiem zauważyć, że pismo to podpisały również inni członkowie, którzy nie posiadali zaległości. Intencja z jaką podpisywali to pismo członkowie

posiadający zaległości czynszowe nie może obciążać powoda, jednocześnie trzeba zaznaczyć, że posiadanie zaległości nie pozbawia tych członków praw zagwarantowanych statutem.

Należy też zwrócić uwagę, że zarzuty zawarte w uzasadnieniu uchwał w przedmiocie wykluczenia członka muszą być na tyle szczegółowe i skonkretyzowane, by w postępowaniu zarówno wewnątrzspółdzielczym, jak i sądowym, nie było wątpliwości co do zakresu ustaleń i oceny koniecznych dla rozpoznania odwołania. Tymczasem stwierdzenia zawarte w uzasadnieniu uchwały o „zarzucaniu Statutowym organom bezprawnych działań”, „bezprawnym wymuszeniu wyciągania konsekwencji służbowych”, „bezpodstawnym i sprzecznym z prawem żądaniu odwołania Rady Nadzorczej”, „bezpodstawnym i sprzecznym z prawem żądaniu po zakończeniu lustracji ponownej kontroli dokumentacji księgowej do 5 lat wstecz” są dalece ogólnikowe, nieprecyzyjne i niekonkretne. Nie można więc uznać ich za wystarczające dla wykluczenia powoda z pozwanej Spółdzielni.

Z tego też względu roszczenie powoda należało uwzględnić i uchylić uchwałę Rady Nadzorczej nr (...) pozwanej Spółdzielni z dnia 12 marca 2014 r. jako podjętą sprzecznie z art. 24 § 2 prawa spółdzielczego jak i z treścią §19 Statutu Spółdzielni. Jednocześnie należało uchylić uchwałę Walnego Zgromadzenia Członków nr (...) pozwanej Spółdzielni z dnia 17 czerwca 2014 r., która utrzymała w mocy przedmiotową uchwałę Rady Nadzorczej.

Podstawą prawną orzeczenia był art. 43 § 3 prawa spółdzielczego

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98§ 1 i 3 k.p.c. oraz -§ 2 ust. 1 i 2, § 4 ust. 1, § 11 ust. 1 pkt 1) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 461). Na zasądzone od pozwanej na rzecz powoda koszty procesu w wysokości 397,00 zł składają się: opłata od pozwu w kwocie 200,00 zł, koszty zastępstwa procesowego w kwocie 180,00 zł oraz opłata od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł.